

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av Fryshuset
Gymnasium i Stockholms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Fryshuset Gymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Fryshuset Gymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sina metoder för att följa upp skolans kunskapsresultat och fördjupa analysen i syfte att skapa en mer nyanserad bild av verksamhetens styrkor och utvecklingsbehov.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla undervisningen så att all undervisning är varierad och engagerande.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring studiero och att skolans ordningsregler upprätthålls av samtlig personal.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare deltar i arbetet med att genom olika metoder kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **10 augusti 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:2130) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer på olika sätt upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar, men skapar sig inom flera områden endast en begränsad bild. Rektorns uppföljning av kunskapsresultat omfattar betyg och resultat från nationella prov och kartläggningar. I första hand sker rektorns uppföljning av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom att biträdande rektorer och elevhälsan rapporterar sina upplevelser utifrån lektionsobservationer. Även lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning och hur de integrerar värdegrundsfrågor i undervisningen följer rektorn upp genom samtal med de biträdande rektorerna. Analysarbetet utgår oftast ifrån sammanfattade resultat i rapporter där det inte alltid går att urskilja skillnader kopplade till olika program, årskurser eller enskilda kurser. Resultaten diskuteras inom ramen för så kallade kvalitetsdialoger som sker på olika nivåer; mellan skolledning och huvudman, på programenheterna, i arbetslagen och i elevhälsoteamet. I analysen på aggregerad nivå ges dock endast grunda orsaksförklaringar som oftare handlar om faktorer utanför skolans kontroll än om undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Exempelvis motiverar rektorn de återkommande låga resultaten i matematik på samtliga program med att det på vissa program är en svår elevgrupp, att matematikresultaten ser ut så även på andra skolor samt att skolan haft en viss omsättning av matematiklärare på grund av att de är attraktiva på arbetsmarknaden. I kartläggningar av elevernas svenskkunskaper har eleverna de senaste åren legat under normerat värde. I analysen efter kartläggningen noteras att prognosen för antal godkända

betyg i svenska trots detta höjts i år, men att det inte finns någon egentlig förklaring till detta. Det konstateras dock att elevernas svaga begreppsförståelse kommer att påverka undervisningen i flera ämnen. En gemensam faktor bakom elevers bristande måluppfyllelse är annars enligt analysen elevernas frånvaro.

Det undervisningsnära utvecklingsarbetet bedrivs i ämneslag och arbetslag, men rektorn leder vissa utvecklingsinsatser och fördelar resurser för att möta behov som framkommer i verksamheten. Exempelvis har rektorn uppdragit åt elevhälsan att utveckla en modell för att tidigare fånga upp elever med ökande frånvaro och kartlägga orsakerna till dessa. En annan insats för att minska frånvaron i syfte att öka måluppfyllelsen är att arbeta med schemat för att undvika håltimmar och istället lägga in exempelvis stödtimmar. Vidare framkommer att rektorn fördelar resurser för att stärka ämnen med låga resultat. Exempelvis har rektorn tillsatt en förstelärare som leder ett arbete i språkutvecklande arbetssätt och har utökat undervisningstiden i svenska och matematik för eleverna på skolans yrkesprogram för att kompensera för undervisningstid som försvinner genom arbetsplatsförlagt lärande. Rektorn har även avsatt personella resurser till klasser med särskilt låga resultat och skolan har en väl utbyggd elevhälsa.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag men följer endast i viss mån upp att gemensamma överenskommelser följs och att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Rektorn har skapat en tydlig organisation för samverkan mellan lärare och med elevhälsan. Det kollegiala lärandet har delegerats ned på arbets- och ämneslagsnivå för att arbetet ska fånga upp de behov som identifierats på olika program och i olika ämnen. Det kan exempelvis handla om att öka elevernas muntliga deltagande på ett program eller att utveckla handledarnas förståelse för sin roll i det arbetsplatsförlagda lärandet på skolans yrkesprogram. Arbetet i dessa forum leds av arbetslagsledare och ämnesansvariga, men arbetet ser olika ut och ger olika utfall. Där exempelvis ämneslaget i matematik utifrån identifierat behov haft ett strukturerat utvecklingsarbete kring undervisningen av funktioner kan lärare som undervisar svenska inte beskriva något motsvarande systematiskt arbete. Modellen för delegerat utvecklingsarbete är dock relativt ny, och arbetet följs regelbundet upp av biträdande rektorer i möten med ämnesansvariga och arbetslagsledare. I slutet av varje läsår redovisar alla arbetslag och ämneslag sina utvecklingsprojekt för varandra för att sprida goda exempel vidare i verksamheten. Rektorn kan dock endast ge en översiktlig bild av hur det kollegiala lärandet påverkar undervisningen och förlitar sig även här på de biträdande rektorerna. Vidare finns det fungerande rutiner för att ta emot

obehöriga, nyanställda och nyutexaminerade lärare och en förstelärare som ansvarar för detta. Obehöriga och nyutexaminerade lärare får en mentor men i övrigt kan introduktionen anpassas efter den enskilda nyanställdas behov. Skolan har tydliga arbets- och förhållningssätt och aktuella rutiner finns samlade på skolans digitala plattform. Rektorn lyfter även dessa på möten och i veckobrev. Rektorn är dock inte medveten om att det ser olika ut i vilken mån lärare efterlever skolans ordningsregler på olika program.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn ger viss ledning och styrning i jämställdhetsfrågor på skolan. I sin uppföljning tittar rektorn på kunskaps- och trygghetsresultat kopplade till kön och när de inte visat på några större skillnader har rektorn dragit slutsatsen att förutsättningarna för kvinnor och män att lära och utvecklas är likvärdiga. På frågan om rektorn leder något strategiskt jämställdhetsarbete hänvisar både rektorn, lärare och elevhälsan i intervjuer till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och värdegrundsarbetet. Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling innehåller dock varken något om uppföljning eller insatser kopplade till ett jämställdhetsarbete. Inom ramen för skolans övergripande värdegrundsarbete "Skolan som mötesplats" får varje arbetslag välja att arbeta vidare med en värdegrundsfråga som de anser är relevant för deras program. Där har vissa arbetslag valt att arbeta med frågor som berör jämställdhet, exempelvis med machokultur eller sexualitet, samtycke och relationer, men det finns inget skolövergripande arbete kring jämställdhet som alla elever får ta del av. Elever och lärare kan ge enstaka exempel på hur jämställdhetsfrågor lyfts i undervisningen, men det sker framförallt i ämnen där detta ingår i det centrala innehållet. I årets uppföljning har dock rektorn uppmärksammat skillnader i hur kvinnor och män svarat i enkäter om trygghetsfrågor och har därför tillsatt en förstelärare i jämställdhet som ska inleda sitt uppdrag nästa läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sina metoder för att följa upp skolans kunskapsresultat och fördjupa analysen i syfte att skapa en mer nyanserad bild av verksamhetens styrkor och utvecklingsbehov.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen gör en bred uppföljning, men de resultat och återslag från biträdande rektorer och elevhälsan som rektorn tar del av ger inte rektorn en tillräckligt detaljerad lägesbild av verksamheten. Vidare görs på aggregerad

nivå en grund analys av kunskapsresultaten som ofta stannar vid faktorer utanför skolans kontroll. Om uppföljningen inte ger ett tillräckligt detaljerat underlag och om analysen inte omfattar undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar blir det svårt för rektorn att vidta träffsäkra åtgärder och utvecklingsinsatser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar sina metoder för att följa upp skolans olika resultat och analysera orsakerna till dessa. Ett led i detta kan vara att den analys som görs på olika nivåer i större utsträckning utgår ifrån rådata som tydligare fångar områden där resultaten sticker ut och behöver uppmärksammas. Vidare behöver den analys som görs av skolledning, lärare och elevhälsan oftare utgå ifrån frågan varför resultaten ser ut som de gör, för att genom de olika professionernas perspektiv komma åt förklaringar som ger en riktning för skolan att arbeta vidare med i sitt utvecklingsarbete. De samband och mönster som framträder i analyserna behöver också ställas i relation till utbildningens förutsättningar och faktiska genomförande. En sådan orsaksanalys är en viktig förutsättning för att beslut om utvecklingsåtgärder och rektorns resursfördelning ska botten i de aktuella behoven. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn gör en mer noggrann uppföljning av det utvecklingsarbete som sker i olika ämnes- och arbetslag för att försäkra sig om en likvärdighet i arbetet, att arbetet ger avtryck i undervisningen samt att arbetet faktiskt bidrar till att höja kvalitén och öka måluppfyllelsen. Ett led i detta kan vara att koppla utvecklingsarbetet tydligare till mål och sedan följa upp effekten av arbetet utifrån dessa.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4–8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernans ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med lärare, elever, elevhälsa, observationer samt offentlig statistik.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Av granskningen framgår att lärarna arbetar för att stärka elevernas motivation och självförtroende, men det skiljer sig mellan programmen vilka förväntningar lärarna har på eleverna. Lärare på de båda granskade programmen arbetar med att bygga relationer till eleverna för att lära känna dem och se vad som motiverar dem. För att stärka elevernas självförtroende arbetar lärarna aktivt med beröm och uppmuntran och visar eleverna att de finns där som stöd. Lärare kan också bryta ned en avancerad uppgift i mindre delmoment och göra den tillsammans med eleverna för att visa att de kan klara även svåra uppgifter. Granskningen visar dock att lärarna på det ena programmet har högre förväntningar på sina elever än lärarna på det andra programmet, avseende fokus på lärande.

Lärarna anpassar överlag undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever utmanas på sin nivå. Lärarna arbetar i samverkan med elevhälsan medvetet med anpassningar för elever i behov av stöd. Bland annat kan elever få hjälp med inlästa läromedel, ljudavskärmande hjälpmedel samt tillgång till filmer som repeterar grundläggande begrepp i olika ämnen på flera språk. Elever som kommit längre och behöver extra utmaningar kan få detta genom att uppgifter ofta kan utvecklas på en mer nyanserad och djupare nivå, eller att lärare ger extra uppgifter av en högre svårighetsgrad. Även om elever i vissa ämnen behöver fråga efter mer utmanande uppgifter så upplever elever på båda programmen att lärarna uppmuntrar dem att utmana sig själva och vilja nå de högre betygen.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Det skiljer sig åt mellan olika program i vilken mån lärarna ger eleverna inflytande över arbetsformer och innehåll i undervisningen. På det ena programmet i Skolinspektionens granskning arbetar lärarna inte metodiskt med att involvera eleverna i planeringen av undervisningen. Det händer att lärare låter eleverna välja skönlitterär bok eller att elever får påverka hur mycket tid som ska läggas på ett visst moment, men i första hand handlar elevernas inflytande om att de till exempel får påverka provdatum eller examinationsform. Det är endast i några ämnen som eleverna får utvärdera undervisningen, men det sker i så fall i slutet av kursen när elevernas synpunkter inte längre kan påverka lärarens undervisning. På det andra programmet som granskas arbetar lärarna kontinuerligt med att stämma av undervisningen med eleverna och lyfta in deras synpunkter i sin planering. Det kan handla om hur länge de ska stanna kvar vid ett visst moment, hur fördelningen mellan genomgångar och enskilt arbete ska se ut eller vilket undervisningsmaterial de ska använda för att bäst uppfylla syftet med ett visst moment. Flera lärare kan som ett led i detta utvärdera enskilda lektioner även om eleverna säger att det är vanligare att utvärdering sker i slutet av kursen.

Lärarna på båda programmen utformar undervisningen så att eleverna får möjligheter att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Exempelvis får eleverna arbeta med källkritik, reflektera enskilt och i par innan en gemensam diskussion, samt uppmuntras att uttrycka egna åsikter och visa respekt för andras. Både lärare och elever beskriver ett medvetet arbete kring studieteknik, där eleverna i undervisningen till exempel får använda sig av tankekartor, begreppslistor, minnesramsor eller öva på olika sätt att anteckna. Utöver utvecklingssamtalen ges eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande genom lärarnas formativa återkoppling eller vid genomgångar av svaren efter ett prov. Eleverna får också ta del av texter på olika betygsnivåer för att öva sig på att identifiera olika kvalitéer och kan även få bedöma sina egna texter.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är till stora delar strukturerad och har ett tydligt syfte, och lärarna arbetar aktivt med att stödja eleverna men arbetet ger inte alltid önskat resultat. På båda programmen som granskas inleds lektioner med att läraren skriver upp lektionens start- och sluttid samt vad som ska hända under lektionen. Eleverna berättar i intervju att det är oftast tydligt för dem vad syftet med olika moment är då lärarna går igenom det vid kursens inledning. Lärare återkopplar sedan till kursens mål och syfte i enskilda uppgifter som även läggs ut på skolans digitala plattform. Det är likaså tydligt för eleverna som läser yrkesprogram vad mål och syfte är i deras arbetsplatsförlagda lärande. Lektionerna avslutas olika tydligt på de båda programmen, där lärarna på det ena programmet gör en sammanfattande avrundning och beskriver vad nästa lektion ska handla om medan lektionerna på det andra programmet inte alltid avslutas gemensamt och vissa elever lämnar klassrummet innan läraren är klar. Under Skolinspektionens observationer noteras lärare på båda program aktivt röra sig runt i klassrummet för att hjälpa elever behålla fokus på skolarbetet, men på det ena programmet är arbetet inte framgångsrikt. Där lärarna på det ena programmet hjälper elever att förstå uppgiften, komma igång eller påminner om att fokusera på arbetet med gott resultat så gör lärarna på det andra programmet likadant utan att det får samma effekt. Eleverna ägnar sig istället åt annat än uppgiften samt kommer och går under lektionerna vilket påverkar skolarbetet negativt.

Av granskningen framgår att undervisningen till viss del varierar, men att graden av variation skiljer sig åt mellan olika ämnen och program. Eleverna får i undervisningen bland annat diskutera, laborera, spela rollspel och arbeta med både muntliga och skriftliga uppgifter. De får även arbeta enskilt och i grupp. På det ena programmet uppger eleverna att de överlag har variation i skolarbetet, men lyfter fram ett specifikt ämne där undervisningen i huvudsak följer ett mönster av genomgång och enskilt arbete. Eleverna på det andra programmet anser däremot att

undervisningen ofta saknar variation och att det i flera ämnen handlar om att lyssna på en genomgång och sedan enskilt svara på frågor. De beskriver också att uppgifterna ofta drar ut över tid vilket påverkar deras motivation. Dessutom tangerar kursinnehållet i flera kurser varandra vilket innebär att eleverna återkommer till samma innehåll i flera olika kurser. Det förekommer dock att eleverna får arbeta med samma uppgift i flera ämnen. Bilden av att eleverna inte alltid uppfattar skolarbetet som varierande och stimulerande förstärks av Skolinspektionens senaste skolenkät. Där svarade eleverna i årskurs 2 lägre än genomsnittet för övriga skolor i enkätomgången på frågan om lärarna varierar lektionerna så att eleverna får arbeta på olika sätt. Även på frågan hur ofta lärarna får dem att bli intresserade av skolarbetet svarar eleverna lägre än genomsnittet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla undervisningen så att all undervisning är varierad och engagerande.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det skiljer sig åt mellan olika ämnen och program i vilken mån undervisningen är varierad och intresseväckande. Lärare planerar sina lektioner för att eleverna ska få arbeta på olika sätt, men lyckas i olika grad få med sig eleverna så att de aktivt deltar i diskussioner, genomför sina uppgifter eller lyssnar vid genomgångar. Om lärarna inte genom sin undervisning lyckas skapa ett engagemang hos eleverna så att de genomför de uppgifter som läraren planerat finns det en risk för att eleverna inte tillägnar sig de kunskaper de behöver för att vara framgångsrika i sina studier.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn leder ett arbete tillsammans med lärarna för att utveckla undervisningens variation. Elevers engagemang och prestationer i skolan kan ha sin grund i många olika orsaker, varav en del är utanför skolans kontroll. En faktor som skolan har möjlighet att påverka är hur lärarna planerar sina lektioner för att aktivera eleverna och fånga deras intresse och engagemang. I detta arbete kan skolan med fördel fånga upp elevernas synpunkter. Exempelvis har det i granskningen framkommit att elever på företräddelsevis ett av programmen anser att uppgifter de får drar ut på tiden och att de kan få samma undervisningsinnehåll i flera olika kurser. Ett sätt kan därför vara att lärarna ser över sitt kursinnehåll och i större utsträckning samarbetar ämnesövergripande för att på så sätt undvika upprepningar och istället kunna fördjupa innehållet eller visa på flera olika perspektiv från närliggande ämnen. Lärarna kan också samplanera för att undvika att

samma arbetssätt används i flera olika ämnen parallellt samt se till att kursinnehåll i olika ämnen förstärker varandra där det går. Det kan leda till en tydligare "röd tråd" för eleverna, stärka deras förståelse av helheten och öka deras motivation till skolarbete.

Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn leder ett arbete för att tillsammans med lärarna hitta fungerande strategier så att eleverna i ökad utsträckning ägnar sig åt skolarbete under lektionerna. Vid gemensamma genomgångar behöver lärarna ha strategier för att få alla elevers uppmärksamhet och säkerställa att de förstår innehållet. I det aktiva lärarstödet ligger också att på ett konstruktivt sätt vidta åtgärder om elever inte kommer igång med sitt arbete. Rektorn kan även med fördel omfördela personal mellan arbetslagen för att skapa möjligheter för lärare med olika erfarenhet och bakgrund att lära av varandra och för att eleverna med störst behov av det också möts av lärare med ett tydligt ledarskap i klassrummet. För att undervisningen ska vara välbalanserad behöver vidare lektionens innehåll och arbetsprocesser anpassas till den tid som finns avsatt för lektionen. Vägledande i arbetet är att elever behöver kunna slutföra påbörjade processer och ha möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och intresse lektionen ut. Rektorn har här en viktig roll när det gäller att skapa en samsyn kring vikten av undervisning som stimulerar och att signalera höga förväntningar på lärarnas insatser.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

Lärarna arbetar, under ledning av rektorn, medvetet för att skapa trygghet. Det främjande trygghetsarbetet på skolan har sin grund i personalens relationella arbete och ett aktivt arbete med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Skolan arbetar med att skapa en

känsla av samhörighet exempelvis genom gemensamma friluftsdagar och aktiviteter mellan programmen och inom olika årskurser på samma program. Varje program har ett eget så kallat hemviste med lektionssalar, uppehållsrum och lärares arbetsrum i syfte att stärka samhörigheten mellan både elever och elever och lärare. En förstelärare med ansvar för likabehandlingsarbetet har tagit fram övningar för lärare att arbeta med på mentorstiden och varje arbetslag ska också välja ut ett område inom planen mot diskriminering och kränkande behandling att arbeta vidare med på sitt program. Arbetslagen har bland annat valt att fokusera på roller och platstagnation, klassrumsklimat eller sociala medier och näthat. Det finns ett gemensamt förhållningssätt bland personalen i arbetet med tryggheten även om det varierar i vilken mån mentorstider används aktivt till trygghetsarbete. Granskningen visar vidare att förebyggande arbete och åtgärdande insatser utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Exempelvis följs frågor om likabehandling, diskriminering och andra värdegrundsfrågor upp årligen via enkäter. Det finns etablerade rutiner för att rapportera om incidenter och dessa följs upp av rektorn. Rektorn har exempelvis noterat att många inrapporterade incidenter sker i korridorer, trapphus och matsalen, varför rektorn byggt en skolreception i gymnasiets entré och infört en matsalsvärd som tar emot eleverna vid lunchen. Dessutom har skolmatsalen byggts om för att erbjuda avgränsade lugnare områden för elever i behov av det och vuxennärvaron har förstärkts runt om i skolan. Skolan har även socialpedagoger anställda för att främja tryggheten samt trygghetsvärdar för att förebygga konflikter alternativt hantera konflikter när de uppstår.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Det skiljer sig åt mellan programmen i vilken mån lärarna har samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet med att säkerställa studiero för alla elever. Där studieron brister, i första hand på ett av de granskade programmen, handlar det om att lärarna inte har tagit ett gemensamt grepp om orsakerna bakom den bristande studieron och hittat en samsyn kring hur studiero ska skapas och upprätthållas. I intervju med lärare på programmet uttrycker lärare att de har olika relationer med eleverna och inte är bekväma med att ha gemensamma tillvägagångssätt. Det framgår att det relationsbyggande arbetet värderas högre än att upprätthålla ordningen. Samtidigt uppger både elever och lärare att studieron ofta brister och att det är ett problem som återkommande lyfts till diskussion på klassråd och i arbetslag. Visserligen har eleverna fasta placeringar, men de har också fått välja vilka de vill sitta bredvid. Lärarna påtalar för eleverna hur mobiltelefoner påverkar deras koncentrationsförmåga men samlar inte in mobiltelefoner i början av lektioner. Skolinspektionens lektionsobservationer visar att elever i stor utsträckning ägnar sig åt annat än skolarbete på lektionerna, till stor del kopplat till distraktioner från

mobiltelefoner och datorer. Detta har även elevhälsan noterat vid sina lektionsobservationer. De skolgemensamma ordningsreglerna efterlevs inte heller av samtliga lärare på programmet. Arbetslaget på det andra programmet som granskats har å andra sidan tillsammans arbetat fram en bild av hur lektionerna ska inledas och vad som ska gälla för att skapa förutsägbarhet för eleverna och trygghet för både elever och lärare i gemensamma överenskommelser. Där inleds till exempel lektioner med att eleverna har locken stängda på datorerna, mobiltelefoner samlas in och placeringen är fast för varje klass och alla årskurser. Eleverna på det programmet berättar att det har blivit en positiv förändring i studieron sedan föregående år genom lärarnas gemensamma förhållningssätt och att det numera oftast råder en lugn miljö i klassrummet, där lärarna vid behov vidtar ändamålsenliga åtgärder för att återupprätta studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring studiero och att skolans ordningsregler upprätthålls av samtlig personal.

Motiveringen till utvecklingsområdet är det saknas ett samlat arbete med studiero på skolan. Arbetet med att ta fram gemensamma arbets- och förhållningssätt är delegerat till arbetslagen på respektive program och det ser olika ut i vilken mån lärarna har lyckats skapa samsyn kring detta. Förutsättningarna för eleverna att kunna arbeta ostört med det läraren har planerat ser därför olika ut på olika program. Utan en gemensam grund riskerar enskilda lärares förmåga att få avgörande betydelse för vilken studiero som råder i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring studiero och att skolans ordningsregler upprätthålls av samtlig personal. Genom att utveckla samsyn och metoder för att skapa studiero får lärare kollegialt stöd i att skapa en långsiktigt hållbar arbetsmiljö i mer utmanande klasser, där lärare idag oftast är ensamma i att hantera undervisningsgrupper som kan se väldigt olika ut. När det finns en gemensam linje i lärarnas tolerans för olika beteenden och vilka konsekvenser störande moment ger skapar det en förutsägbarhet och trygghet i elevernas skoldag. Det bidrar också till att förflytta kortsiktiga åtgärder från enskilda lärare till ett mer främjande arbete för studiero. Vidare behöver rektorn säkerställa att eleverna involveras i arbetet kring studiero för att eleverna ska känna delaktighet och kunna ta ansvar för sin arbetsmiljö. En del av detta kan vara att tillsammans med elever diskutera

hur olika arbetssätt och arbetsformer påverkar studieron, exempelvis balansen mellan enskilt arbete och arbete i par eller grupp. Skolinspektionens tidigare granskning av stöd och stimulans i undervisningen visar att om elever inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar de att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.¹ Som inspiration i arbetet hänvisas till Skolinspektionens rapport om Skolors arbete för att säkerställa studiero.²

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22–25 a §§ skollagen

8 kap. 2–3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg, 3. Examensmål för alla nationella program, 4. Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare samt inkommen dokumentation.

Rektorns analys av betyg

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar lärares bedömningar i syfte att identifiera eventuella avvikelser och att rektorn har relevanta förklaringar till de avvikelser som identifieras. Tillsammans med de biträdande rektorerna följer rektorn upp och analyserar skillnader mellan kurser, skillnader mellan samma kurs i olika klasser samt gör jämförelser över tid. Exempelvis har rektorn identifierat att eleverna i årskurs 1 har lägre betyg i genomsnitt än eleverna i årskurs 2 och 3. Rektorn ser dock ett samband med att elevernas meritvärde vid antagning också var lägre än föregående års elevkullar. Rektorn har även noterat ett ämne där betygen avvek uppåt. I samtal med betygssättande lärare framkom dock att betygen var väl underbyggda. Rektorn följer även genom de biträdande rektorerna upp relationen mellan betyg och resultat på nationella prov och har inte identifierat några större avvikelser. I de fall där avvikelser förekommer förklarar lärare i samtal med rektorn detta bland annat med att elever inte haft tillgång till de anpassningar de normalt

¹ Skolinspektionen (2014) *Stöd och stimulans i klassrummet*. Rapport 2014:2.

² Skolinspektionen (2016) *Skolors arbete för att säkerställa studiero*. Kvalitetsgranskning 2015:1405.

har och därmed presterat sämre, eller att de nationella proven inte testar alla delar som ska bedömas inom kursen.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor men rektorn följer inte upp att det sker i likvärdig omfattning på samtliga program och i samtliga ämnen. Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet har inplanerad ämnesmötestid med det uttalade syftet att diskutera frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer och i övrigt främja likvärdiga bedömningar. Lärarna har även haft avsatt mötestid både i ämneslag och arbetslag för att diskutera hur läroplanen Gy25 kommer att påverka undervisning och bedömning. Lärare på det ena programmet som omfattas av granskningen beskriver också ett löpande arbete kring likvärdig bedömning som involverar både sambedömning, analys av betyg och diskussioner kring bedömningsunderlag. I detta arbete deltar den biträdande rektorn med ansvar för programmet aktivt och följer upp att avsatt tid används till detta. Lärarna på det andra programmet delar däremot inte bilden av att det finns en tydlig styrning kring arbetet i deras forum, varken i form av direktiv och förväntningar eller genom aktiv närvaro eller uppföljning av den biträdande rektorn. Den biträdande rektorn menar att hen inte velat styra lärarnas samtal, men att hen till exempel har skickat instruerande filmer om hur omdömen ska skrivas som vägledning. Lärarna efterlyser tydligare riktlinjer kring vad de ska samtala om och när. Det framkommer också att vissa lärare inte kan delta på sina ämnesmöten eftersom de är schemalagda i undervisning då. I övrigt framgår av granskningen att nytexaminerade lärare får stöd av en förstelärare eller av ansvarig biträdande rektor i samband med betygssättning samt att obehöriga lärare sätter betyg tillsammans med legitimerade lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare deltar i arbetet med att genom olika metoder kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn skapar goda förutsättningar för ett arbete kring likvärdig bedömning och betygssättning men följer inte upp hur det faktiskt fungerar på de olika programmen. Det skiljer sig åt i vilken mån lärare på olika program samverkar med varandra kring bedömning och betygssättning och hur de uppfattar styrningen från skolledningen i dessa frågor.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tydliggör riktlinjer för arbetslagens och ämneslagens samarbete i frågor som rör bedömning och betygssättning samt ser till att avsatt mötestid används på ett liknande sätt på samtliga program. Det är dessutom viktigt att alla lärare har möjlighet att delta i forum för samverkan kring bedömningsfrågor liksom i sambedömning. Betygssättning innebär en myndighetsövning som har en avgörande betydelse för elevens framtid eftersom betyg har en direkt koppling till behörighet och urval för vidare utbildning eller arbete. Det är därför av största vikt att rektorn säkerställer att elever blir bedömda utifrån samma krav, oavsett vilket program de går eller vilken lärare som sätter betyg. I sin uppföljning av lärarnas samverkan kring bedömning och betygssättning behöver rektorn vidare fånga upp eventuella skillnader i arbetet för att kunna planera för kompetensutveckling eller nya riktlinjer med utgångspunkt i dessa skillnader. I arbetet kan rektorn med fördel ta stöd av Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning om Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan.³

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 3, 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Gy11, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen styr genom att göra självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och målpuppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Huvudmannen tar del av kunskaps- och trygghetsresultat och följer löpande upp kränkingsanmälningar och inkomna klagomål. Vidare informerar sig huvudmannen om verksamheten bland annat genom att ta del av skolledningens mötesprotokoll och under besök på skolan samtala med elever och lärare och spontant besöka lektioner. I samband med att skolledningen redovisar sammanställda resultat tre gånger per läsår så får

³ Skolinspektionen (2023). *Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan*. Tematisk kvalitetsgranskning. Rapport 2022:581

huvudmannen möjlighet till en fördjupad dialog kring dessa. Huvudmannen ställer då kritiska frågor kring skillnader som framkommer mellan olika program och resultat som sticker ut och diskuterar lämpliga insatser och utvecklingsområden. I kvalitetsarbetet identifierar huvudmannen också egna utvecklingsområden, exempelvis att se över skolans profiler för att kunna erbjuda de profiler som ungdomar idag efterfrågar. Vidare tar huvudmannen emot och utreder klagomåls- och kränkingsärenden på ett oberoende sätt. Exempelvis har huvudmannen noterat ett mönster i anmälda kränkningar kopplat till rasistiska uttryck och identifierat ett behov av att öka personalens kunskap om hantering av rasistiska ord. Huvudmannen har därefter initierat utbildningstillfällen kring detta under ledning av förstaläraren i likabehandling. Det finns tydliga rutiner kopplade till arbetet med klagomål och kränkningar och även i övriga frågor en ansvarsfördelning mellan rektor och huvudman som båda parter anser fungerar väl. Roller och ansvar förmedlas genom olika dokument och i samtal och möten med skolans personal. Det framgår även att det pågår ett arbete för att förtydliga roller och ansvar än mer utifrån att huvudmannen nyligen genomfört en omorganisation.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar långsiktigt ansvar för och arbetar systematiskt mot förutsättningar för god undervisning. Huvudmannen skapar utrymme för rektorn att fokusera på kärnverksamheten genom att ta över ansvaret för kontakter med myndigheter och hyresvärdar samt för att planera flytt till nya lokaler för gymnasiet. Genom att följa den demografiska utvecklingen kartlägger huvudmannen kommande elevunderlag och gör ekonomiska prognoser baserade på olika utfall. Huvudmannen tillgodoser skolans behov av uppdaterade lärverktyg, exempelvis datorer, musikinstrument och 3D-printers, samt säkerställer tillgång till skolbibliotek. Lärarna är i hög grad behöriga och legitimerade och huvudmannen arbetar med att behålla kontinuiteten i personalen bland annat genom möjligheter till fortbildning och att bedriva undervisningsutvecklande forskning. Huvudmannen har vidare avtal med företag som kan ta emot elever på arbetsplatsförlagt lärande och kan genom sitt kontaktnät hitta lösningar även för elever med särskilda behov.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen ger ett gott stöd till rektorn genom att fånga upp de behov som uppstår och erbjuda både nätverk samt flera stödfunktioner. Rektorn deltar både i en ledningsgrupp och en skolchefsgrupp inom vilka rektorn träffar andra rektorer inom organisationen samt skolchefen för att utbyta erfarenheter. Utöver det har rektorn stöd från en controller i ekonomifrågor och en HR-partner i personalfrågor, samt av

skolkoordinatör som utgör en mellanhand mellan rektorn och huvudmannen. Rektorn får även handledning från ett universitet kring att leda i förändring. Det framgår av granskningen att rektorn uppfattar huvudmannen som inlyssnande och väl insatt i verksamheten och att rektorn anser sig ha fått de förutsättningar som krävs för uppdraget.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Malin Larsson, utredare.

I den slutliga handläggningen har Maria Hermansson, utredare (föredragande) och Susanne Lindberg Åkerberg, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med huvudman.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10 och 11 april 2025. Digitala intervjuer med rektorn och huvudmannen genomfördes den 15 april. Besöket genomfördes av utredarna Maria Hermansson och Susanne Lindberg Åkerberg.

Fryshuset Gymnasium är en fristående skola belägen i Stockholms kommun med huvudmannen Stiftelsen Fryshuset. Skolan erbjuder fem nationella program samt introduktionsprogram. Skolinspektionens granskning avgränsades till två program, Naturvetenskapsprogrammet och Försäljnings- och serviceprogrammet. Vid granskningstillfället är 1049 elever inskrivna på skolan. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har fem biträdande rektorer.